

בש"פ 3680/15 - סעיד מרעי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3680/15

לפני: כבוד השופט י' דנציגר

העורר: סעיד מרעי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה במ"ת 55511-03-15 מיום 21.5.2015 שניתנה על-ידי כבוד השופט י' ליפשיץ

תאריך הישיבה: ט"ו בסיון תשע"ה (2.6.15)

בשם העורר: עו"ד דוד זילברמן

בשם המשיבה: עו"ד תומר סגלוביץ

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט י' ליפשיץ) במ"ת 55511-03-15 מיום 21.5.2015, במסגרתה הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים כנגדו.

תמצית הרקע העובדתי והחלטת בית המשפט המחוזי

1. על-פי עובדות כתב האישום שהוגש ביום 26.3.2015, בחודש ינואר 2015 התקשר העורר אל המתלון, אותו הכיר קודם לכן, והטיח בו כי הוא סיבך בחורה שבחזקתה נתפסו סמים (להלן: נטלי). העורר איים על המתלון כי אם זהו מצב הדברים, הוא ידאג "להעלים" אותו. זאת, בכוונה להפחידו תוך שהמתלון הכחיש כל קשר להאשמות. בהמשך, בסמוך ליום 2.3.2015 גמר העורר בדעתו לחטוף את המתלון. במועד האמור התקשר העורר בשעות הצהריים אל המתלון וביקש להיפגש עמו בסמוך לביתו. העורר והמתלון נפגשו כאשר אל העורר נלוותה אשתו, פרח מרעי (להלן: פרח). העורר ביקש מהמתלון כי יצטרף אליו ואל אשתו לנסיעה, תוך שהציג לו מצג כוזב לפיו הוא זקוק לעזרתו בבדיקת עניין כלשהו, והכל במטרה לחוטפו לשם סחיטה. השלושה נסעו ברכב לכיוון טייבה, כאשר פרח נוהגת ברכב והעורר והמתלון יושבים במושב האחורי. בטייבה נכנסו השלושה לחצר בית שם פגשו באדם המכונה אדיב (להלן: אדיב). בנוכחותם של פרח ואדיב בעט העורר בפניו של המתלון, לקח ממנו את הטלפון הנייד שהיה ברשותו ותקף אותו באגרופים, תוך שהוא צועק לעברו כי לא יצא משם בחיים וכי הוא יהרגו. העורר השכיב את המתלון על הספה, שם את רגלו על חזהו של המתלון, ואת ידו על סנטרו, תוך שהפנה לעברו סכין חיתוך ואיים כי יחתוך אותו. במטרה להפחיד את המתלון, סטר לו העורר וטען לפניו כי סיבך את נטלי.

2. בנוכחותה של פרח, דרשו העורר ואדיב מהמתלון כי ימסור למשטרה הודעה כוזבת, לפיה הסמים שנתפסו בחזקת נטלי שייכים לו. לחלופין דרשו כי ישלם להם סך של 14,000 ש"ח. העורר ואדיב דרשו מהמתלון כי יתקשר לאמו ויבקש ממנה כסף על-מנת לשלם להם. כתוצאה מהפחד שהטילו עליו השניים, התקשר המתלון לאמו והעורר שוחח עמה ודרש ממנה כי תעביר אליו 13,000 ש"ח, שאם לא תעשה כן, לא יחזור המתלון הביתה. עוד ביקשו העורר ואדיב בנוכחות פרח כי המתלון יתקשר גם לאחותו ולאביו ויבקש מהם כסף על-מנת לשלם להם. מפני איומיהם של השניים התקשר המתלון לאחותו והעורר שוחח עמה. כן התקשר המתלון לאביו אך זה ניתק את השיחה. בהמשך, במטרה להניע את המתלון לשלם את הסכום האמור, איימו עליו העורר ואדיב כי יקשרו אותו בחצר. לאחר מכן הורו העורר ואדיב למתלון כי ישלם לעורר סך של 1,000 ש"ח בכל יומיים, ואיימו עליו כי אם לא יעשה כן יגיע אליו העורר עם משתיק קול וירה בו ובאמו. לאחר כל זאת הסיעו העורר ופרח את המתלון ברכבם לחיפה ואפשרו לו לחזור לביתו. בהמשך, בימים 5.3.2015 ו-6.3.2015 התקשר העורר אל אמו של המתלון ודרש להיפגש עם המתלון. בימים 8.3.2015 ו-9.3.2015 התקשר העורר אל המתלון ודרש להיפגש עמו. כל זאת במטרה להניע את המתלון ואת אמו לשלם לו כסף. ביום 10.3.2015, בהנחיית משטרת ישראל, קבע המתלון להיפגש עם העורר בקניון בחיפה על-מנת להעביר לו את הכסף שדרש. באותו היום נפגש המתלון עם העורר ופרח מחוץ לקניון ומסר לידיהם 1,000 ש"ח במזומן. בהמשך נעצרו העורר ופרח. בכתב האישום נטען כי במעשים אלו ביצע העורר את העבירות הבאות: איומים, על-פי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); חטיפה לשם סחיטה, על-פי סעיף 372 לחוק העונשין; סחיטה באיומים, על-פי סעיף 428 לחוק העונשין; וסחיטה בכוח על-פי סעיף 427 לחוק העונשין.

3. בדיון שהתקיים ביום 1.4.2015 בבקשת המשיבה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים כנגדו, הסכים העורר לקיומה של תשתית ראייתית לכאורית להוכחת אשמו ולקיומה של עילת מעצר. ביום 16.4.2015, לאחר שבית המשפט המחוזי עיין בתיק החקירה ובחומר הראיות, נקבע כי "קיימות די והותר ראיות לכאורה שיש בכוחן להביא להרשעתו" של העורר בעבירות המיוחסות לו, וכי עילות המעצר הן מסוכנותו של העורר - כפי שהיא עולה מן המעשים המתוארים בכתב האישום ועברו הפלילי המכביד של העורר בעבירות סמים - וכן העובדה שברקע מעשיו המתוארים של העורר עמדה המטרה לשבש את הליכי החקירה כנגד נטלי (בביתה נמצא לבסוף סם הרואין במשקל 56 גרם ו-152 טבליות סם MDMA). זאת, כשברקע הדברים טען המתלון כי העורר הוא סוחר סמים ונקבע כי עובדה זו מגבירה את מסוכנותו הנטענת. לבקשת העורר, הורה בית המשפט כי שירות המבחן יערוך תסקיר מעצר בעניינו.

4. ביום 19.5.2015 התקבל תסקיר שירות המבחן וביום 21.5.2015 קיים בית המשפט דיון בדבר האפשרות לאיין את

מסוכנות העורר ועילות המעצר בהתאם לתסקיר. בית המשפט עמד על תסקיר שירות המבחן; על-פי התסקיר, העורר הוא בן 28 ואשתו, פרח, צפויה ללדת בתקופה הקרובה. מגיל צעיר נחשף העורר לדפוסית התנהגות שוליים ופליליים של אביו ובשנת 2006 אירעו מקרים אלימים בין בני משפחתו לבין בני משפחה יריבה. עם זאת, בשנים האחרונות עבד העורר לפרנסתו וחל שינוי בחייו כאשר הפסיק להשתמש בסמים. שירות המבחן התרשם כי העורר חווה את המעצר כטראומתי, בייחוד לנוכח הריחוק מאשתו ומבני משפחתו, ונמסר כי הוא משתתף בפעילויות שונות במסגרת המעצר. שירות המבחן התרשם כי העורר הוא צעיר מבולבל הנמצא בתהליך מתמיד של חיפוש עצמי וכי רמת המסוכנות הנשקפת ממנו היא בינונית. שירות המבחן בחן את חלופת המעצר שהציע העורר – מעצר בית בעכו בבית חברו (להלן: טאלב), תחת פיקוחו ופיקוחה של אמו של העורר, המתגוררת בחיפה. שירות המבחן התרשם כי טאלב מסוגל להוות גורם מפקח וכי הוא מבין את חובת הדיווח במקרה של הפרת התנאים. עם זאת, שירות המבחן התרשם כי אמו של העורר אינה דמות סמכותית עבורו וכי היא תתקשה לבצע את משימת הפיקוח. על-כן, המליץ שירות המבחן על הידוק חלופת המעצר על-ידי איזוק אלקטרוני. שירות המבחן המליץ כי יוטל על העורר צו פיקוח לתקופה של ששה חודשים וכי הפיקוח יכלול בדיקות שתן אקראיות.

5. עם זאת, בית המשפט המחוזי קבע כי בעת הזו טרם בשלה העת לשחרורו של העורר לחלופת מעצר. זאת, בעיקר לנוכח החשש מפני שיבוש עדותו של המתלונן, היא העדות המרכזית בתיק. עוד נקבע כי קיימת אי בהירות באשר לרקע הראשוני לפנייתו של העורר למתלונן, וכי על-פני הדברים קיים אדם נוסף עמו פעל העורר, שאיננו נתון במעצר. על-כן, קבע בית המשפט כי קיים חשש שמא ביוזמתו או ביוזמת אחרים ישבש העורר את מהלכי המשפט בנוגע לאדם הנוסף. זאת, במיוחד לנוכח התרשמות שירות המבחן לפיה העורר נוטה לרצות אחרים ואף מוכן לחצות קווים פליליים לשם כך. לפיכך, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים כנגדו, תוך שצוין כי החלופה המוצעת היא חלופה סבירה בנסיבות העניין, וכי לאחר עדות המתלונן יוכל לפנות העורר בבקשה לעיון חוזר בהחלטה זו.

תמצית טענות העורר

6. לטענת העורר – באמצעות בא כוחו, עו"ד דוד זילברמן – שגה בית המשפט המחוזי כאשר קבע כי בשחרורו קיים חשש לשיבוש מהלכי המשפט. נטען כי לשאלת בית המשפט בנוגע לאדם הנוסף החשוד שפעל יחד עם העורר, ענתה המשיבה כי התיק כנגדו נסגר בשל בעיות ראייתיות. משכך, לשיטת המשיב, העובדה שאדם אחר איננו נתון במעצר, איננה יכולה לשמש עילה למעצרו שלו עד לתום ההליכים כנגדו. כן נטען כי התיק בעניינה של נטלי עומד לפני סיום, לאחר שהודתה במיוחס לה, ועל-כן אין דבר שניתן לשבש בעניין זה. ממילא, כך נטען, חלופת המעצר המוצעת נמצאה על-ידי בית המשפט סבירה בנסיבות העניין, ועל-כן לכאורה אין נפקה מינה – לעניין החשש משיבוש הליכי המשפט – אם נתון העורר במעצר מאחורי סורג וברז או בפיקוח שנמצא הדוק והולם ובאיזוק אלקטרוני. לבסוף, חוזר העורר ומדגיש כי השהות במעצר היא טראומתית עבורו, כפי שהתרשם גם שירות המבחן. על-כן עותר העורר לשחרור לחלופת המעצר שהומלצה על-ידי שירות המבחן, ובדיון שהתקיים לפני אף הוסיף העורר כי הוא מוכן לקבל החמרה בתנאי השחרור לחלופה שהומלצה.

תמצית טענות המשיבה

7. בדיון שהתקיים לפני הדגישה המשיבה – באמצעות בא כוחה, עו"ד תומר סגלוביץ – את המסוכנות הנשקפת מהעורר לנוכח המעשים המיוחסים לו. לטענת המשיבה, מן המסכת העובדתית המתוארת בכתב האישום עולה תמונה אלימה ביותר, הן כנגד העורר הן כנגד משפחתו. עוד נטען כי מסוכנותו הגבוהה של העורר נלמדת גם מן העובדה שבמקרה דנן אין מדובר באירוע נקודתי, כי אם "מסע של סחיטה" אשר החל בחודש ינואר 2015, המשיך באירוע החטיפה ונמשך אף לאחריו בסחיטת העורר ובני משפחתו

באמצעות שיחות טלפון. לטענת המשיבה, מסוכנותו של העורר מצטרפת אל החשש שמא ישבש את הליכי המשפט. נטען כי החשש מפני שיבוש ההליך הנוכחי – בשונה משיבוש עניינים של נטלי או האדם הנוסף – הוא אשר עמד ביסוד החלטת בית המשפט המחוזי. זאת, במיוחד לנוכח עברו הפלילי של העורר, הכולל הרשעה בעבירת איומים מן העת האחרונה. בדיון שלפני הדגישה המשיבה את החומרה היתרה בביצוע הנשנה של עבירות איומים על-ידי העורר, המקימות מטבען חשש מפני שיבוש עדותו של המתלונן. כן צוין כי לטאלב, שהינו הבעלים של הבית שהומלץ על-ידי שירות המבחן כמקום חלופת המעצר, ושהומלץ לשמש כמפקח על העורר, יש עבר פלילי כפי שעולה מן המרשם הפלילי שהוגש לעיוני.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בהודעת הערר והאזנתי בקשב רב לטיעוני הצדדים בדיון שהתקיים לפני, נחה דעתי כי דין הערר להדחות.

9. כאמור, טענות העורר – הן לפני הן לפני בית המשפט המחוזי – אינן מופנות בעת הזו כנגד התשתית הראייתית הלכאורית הקיימת לחובתו, אלא כנגד אי שחרורו לחלופת מעצר בהתאם להמלצת תסקיר שירות המבחן, והקביעה לפיה עילת המעצר מבוססת על החשש שמא ישבש את הליכי המשפט.

10. כידוע, הלכה פסוקה היא כי המלצת שירות המבחן כשמה כן היא, בגדר המלצה, ואין בית המשפט כבול אליה. זאת, בין השאר מן הטעם שבבוא בית המשפט לשקול את שאלת הארכת מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים כנגדו, עליו לשקול שיקולים נוספים על אלו המובאים בחשבון על-ידי שירות המבחן. בין היתר, על בית המשפט להביא בחשבון את עצמת חומר הראיות הלכאורי הקיים לחובתו של הנאשם ואת עילות המעצר הנוספות על מסוכנותו של הנאשם, כפי שהוערכה על-ידי שירות המבחן [ראו למשל: בש"פ 467/13 פלוני נ' מדינת ישראל (27.1.2013); בש"פ 6641/14 טספאו נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (21.10.2014); בש"פ 475/13 סורוקה נ' מדינת ישראל (20.1.2013)].

11. כך גם במקרה דנן. חרף המלצת שירות המבחן, הורה בית המשפט המחוזי על הארכת מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריח עד לתום ההליכים המשפטיים כנגדו. זאת, לנוכח החשש משיבוש הליכי המשפט, בעיקר באשר לעדותו של המתלונן, לגביה נקבע כי היא "הציר המרכזי שבראיות המאשימה". אכן, עבירות של איומים וסחיטה, כגון אלה המיוחסות לעורר במקרה דנן, מלמדות מעצם טבען על חשש לשיבוש הליכי המשפט ועל מסוכנותו של הנאשם. על-כן, לא אחת קבע בית משפט זה כי על-פי רוב, עבירות אלה אינן מתאימות לחלופת מעצר בשל הפוטנציאל הטמון בהן להטלת אימה על העדים [ראו למשל: בש"פ 34/15 מדינת ישראל נ' חייא, פסקה 8 (22.1.2015); בש"פ 5026/14 מירילאשוילי נ' מדינת ישראל, פסקה י"ב (27.7.2014); בש"פ 996/12 אלסראיעה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (7.2.2012)]. ואולם, ראוי כי כל מקרה ייבחן לגופו ואינני סבור כי יש לקבוע כללים נוקשים בעניין זה. כך גם פעל בית המשפט המחוזי, אשר הפנה את העורר אל שירות המבחן לצורך בחינת חלופת מעצר בעניינו, הגם שמהשתלשלות האירועים העובדתית מצטיירת מסכת אלימה ומתמשכת המצביעה לכאורה על מסוכנותו הגבוהה של העורר, והגם שעסקין בעבירות של סחיטה ואיומים, המקימות כאמור חשש טבוע מפני שיבוש ההליך המשפטי.

12. משכך, לא מצאתי כי נפל פגם בהחלטת בית המשפט המחוזי שלא להורות על שחרור העורר לחלופת המעצר שהומלצה, לנוכח החשש משיבוש עדותו של המתלונן, במיוחד לנוכח חשיבותה במארג הראיות לכאורה העומד לרשות המשיבה. יתר על כן, החשש מפני שיבוש הליכי המשפט במקרה דנן ומסוכנותו של העורר, נלמדים גם מעברו הפלילי. העורר הורשע אך בעת האחרונה, בשנת 2012, בעבירת איומים. בנוסף, הגם שמצא שירות המבחן את חברו של העורר, טאלב, כמפקח ראוי, לפני שירות המבחן לא עמד המרשם הפלילי של טאלב, הכולל הרשעה משנת 2007 בעבירה של הפרת הוראה חוקית. מבלי שאדרש לחומרת העבירה בה

הורשע ולמשך הזמן שעבר מאז ביצועה, אין חולק כי מדובר בעובדה רלוונטית שהיה על שירות המבחן להביאה בחשבון בהמלצתו.

13. אשר על כן, אינני סבור כי נפל פגם בהחלטת בית המשפט המחוזי לפיה יוותר העורר לעת הזו במעצר עד לתום ההליכים כנגדו. לא למותר להזכיר כי בית המשפט קבע בהחלטתו שהעורר יוכל לפנות בבקשה לעיון חוזר לאחר עדותו של המתלונן, וסבורני כי יש בכך כדי לאזן באופן ראוי בין החשש מפני שיבוש ההליך המשפטי ועדותו של המתלונן ובין השאיפה להגשים את מטרת המעצר בדרך הפוגעת במידה פחותה בחירותו של העורר.

14. משמצאתי כי די בחשש הכבד מפני שיבוש עדותו של המתלונן במקרה דנן כדי להצדיק את הארכת מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריח, אינני מוצא לנכון לדון בטענותיו הנוספות של העורר בדבר החשש משיבוש ההליך בעניינה של נטלי - הצפוי, כך נטען, להגיע לסיומו בהקדם בין כה וכה - ובדבר החשש משיבוש הליכי החקירה באשר לשותפו של העורר - אשר התיק בעניינו נסגר, כך נטען, בשל קשיים ראייתיים.

15. הערר נדחה איפוא.

16. עותק החלטתי יועבר לשירות המבחן, ותשומת ליבו מופנית לאמור בפיסקה 12 לעיל.

ניתנה היום, י"ז בסיון התשע"ה (4.6.2015).

ש ו פ ט